

1. Obiekt

W I A T R A K holenderski

2. Czas powstania

1937r

3. Miejscowość

S Z A C I Ł Ó W K A

11. Zdjęcia, plan sytuacyjny, rzuty

4. Adres

Szaciłówka gm. Korycin

nr hipoteczny.....

5. Przynależność administracyjna

województwo białostockie

gmina Korycin

pow. sokółka

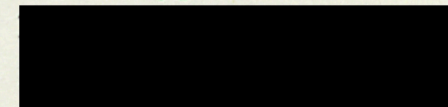
6. Poprzednie nazwy miejscowości

7. Przynależność administracyjna
przed 1.VI.1975

województwo białostockie

powiat Sokółka

8. Właściciel i jego adres

9. Użytkownik i jego adres

10. Rejestr zabytków

Nr 377 data 6.V.1977r.

Mieczysław Pawlik
autor zdjęć 20.10.1977r
data wykonania
miejsce przechowywania negatywów BBiDZ w Białymstoku

12. Autorzy, historia obiektu, określenia stylu.

Konstrukтором i budowniczym obiektu był Kazimierz Bartulewicz. Budowa wiatraka trwała od 1932 do 1937 roku. Obiekt pracował nieprzerwanie do 1948r. Obecnie stoi nieczynny z uszkodzonym dachem, bez skrzydeł i zdekompletowanymi urządzeniami przemiałowymi.

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, dach, wnętrze wyposażenie, instalacje)

Obiekt został usytuowany w krajobrazie otwartym na wzgórzu w pobliżu szosy Białystok - Augustów. Bryła obiektu ma kształt ostrosłupa ściętego o podstawie regularnego ośmioboku i ścianach zwężonych ku górze. Budynek posiada podpiwniczenie i trzy użytkowe kondygnacje. Komunikacja między poszczególnymi kondygnacjami odbywa się przy pomocy jednobiegowych schodów. Całkowita wysokość obiektu wynosi 1230cm i szerokość podstawy 800cm.

Fundament wraz z podpiwniczeniem wykonano z polnego kamienia na zaprawie wapienno cementowej na głębokość 170cm i grubości ścian 55cm. Na fundamencie spoczywają podwaliny w kształcie foremego ośmioboku i przekroju 30 x 30cm. Konstrukcja ścian słupowo-ryglowa. Głównymi elementami nośnymi jest osiem narożnych słupów, dołem wczopowanych do podwalin i górą połączone z oczepem. Konstrukcję ścian uzupełniają poziome belki - rygle - i ukośne zastrzały. Oczep wieńczący pionowe słupy stanowi podstawę dębowego pierścienia, na którym spoczywa obracalna czapa. Czapa spoczywa na łożysku składającym się z dwóch dębowych krążyn, pomiędzy którymi znajduje się 40 rolek o średnicy 10cm. Dach typu namiotowego wykonano z łukowych wiązarów o kształcie i wysokości zmiennej. Dach pokryty gontem. Obiekt z zewnątrz pokryty sosnowymi wiórami. W podpiwniczeniu znajduje się przesiewacz mąki oraz przekładnia do obrotu wrzeciona, na parterze znajdowało się złożenie kamieni i urządzenia zasypowe, na drugim piętrze znajduje się specjalny mechanizm do obrotu czapy. Na poddaszu znajduje się wał skrzydłowy z kołem palecznym zazębiającym się z poziomym kołem zębatym zamocowanym na pionowym wale sztorcowym. Ten ostatni dolnym końcem spoczywa w specjalnym łożysku w podłodze podpiwniczenia. W ten sposób ruch z wału skrzydłowego przenosi się na poszczególne mechanizmy przemiałowe wiatraka.

14. Kubatura ok. 432m ³	15. Powierzchnia użytkowa ok. 192m ²	16. Przeznaczenie pierwotne przemiał zboża	17. Użytkowanie obecne nieużytkowany
---------------------------------------	--	---	---

18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja

W okresie eksploatacji obiektu prowadzono drobne prace konserwatorskie związane z pracą młyna. W 1948r zamierzano do wału skrzydłowego wmontować metalową głowicę. Tego zabiegu zaniechano i obecnie wiatrak stoi nie konserwowany i ulega stopniowemu niszczeniu.

19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)

Fundament i konstrukcja ścian znajdują się w dobrym stanie. Duże ubytki występują w pokryciu dachowym, co jest przyczyną przecieków i gnicia stropów oraz wewnętrznych mechanizmów. Wiatrak posiada zdemontowane w 1950r mechanizmy przemiału zboża. W obiekcie można znaleźć jedynie pytel, kamienie młyńskie i cywie. Pozostał również mechanizm /niekompletny/ obrotu czapy. Wiatrak posiada obcięty wał skrzydłowy oraz obok obiektu resztki skrzydeł.

20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie

Zabezpieczyć pokrycie dachu. Jest to jeden z najpiękniejszych obiektów na Białostocczyźnie i wart jest zabiegów konserwatorskich.

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

22. Bibliografia

23. Źródła ikonograficzne i fotografie (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

Negatywy w zbiorach BBID2 w Białymstoku
nr D/33/4284/1,2,3,4,5

24. Uwagi różne

25. Wypełnił

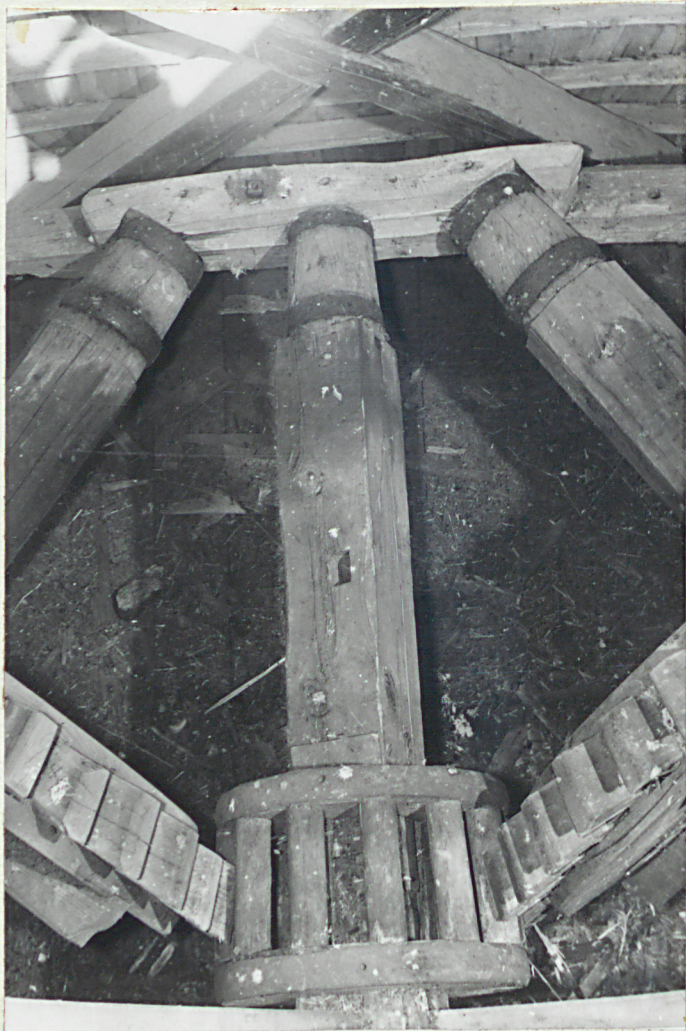
Dr inż. Mieczysław
Pawlik

26. Sprawdził

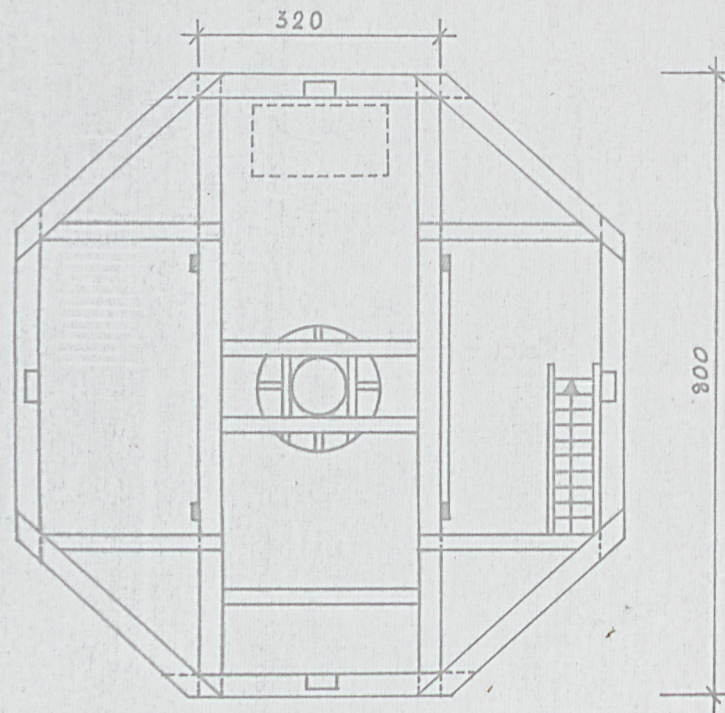

S Z A C I Ł O W K A

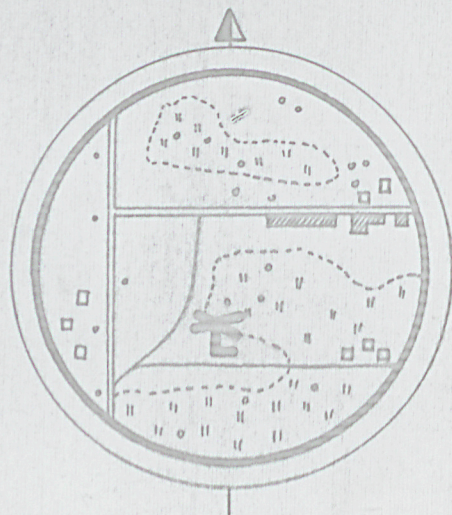
Wiatrak holenderski

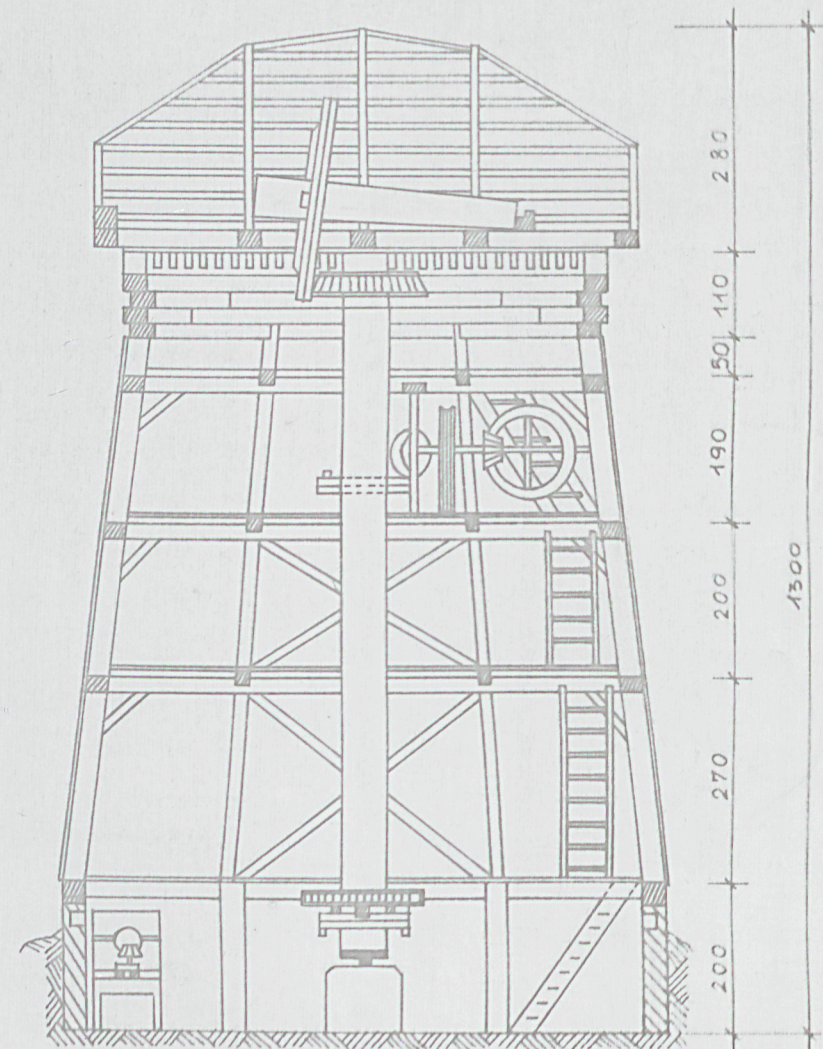

RZUT PIWNICY

SZKIC ORIENTACYJNY SKALA 1:25000

PRZĘKRÓJ PIONOWY